

**FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
v PRAZE**

**katedra divadelní vědy
110 00 PRAHA 1,
Nám. Jana Palacha 2**

**Příloha k protokolu
o magisterské zkoušce**

Diplomant : Izabela Balonová   **Obor :** divadelní věda

Oponent diplomové práce : prof. Jaroslav Etlík

Název práce : Jitka Smutná, Jan Vlasák – herecká a pedagogická metoda

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Izabela Balonová se ve své diplomové práci zabývá tvorbou dvou významných hereckých osobností současného českého činoherního divadla : Janem Vlasákem a Jitkou Smutnou. Přesněji řečeno : zabývá se nejen jejich hereckou tvorbou, ale i celým zázemím, z něhož tato tvorba vyrůstala. To znamená životními osudy obou osobností, jejich působením v různých angažmá, svou pozornost věnuje i jejich učednickým létům, které strávili na divadelní fakultě. V závěru se pak podrobně zabývá i jejich pedagogickou činností, tedy přípravě budoucí herecké generace, na níž se oba umělci podílejí. Zvláště naléhavě pak Izabelu Balonovou zajímá nakolik se psychologické typy obou herců, jejich životní zkušenosti, osobní motivace, sny i zklamání, mohly promítnout, nebo dokonce promítly, i do výsledku jejich práce. Diplomantka svou práci pojala promyšleně. Rozvrhla si ji do několika oddílů, nejprve se věnuje Janu Vlasákovi (tuto část diplomantka nazvala On), poté soustředí svůj zájem na Jitku Smutnou (oddíl se jmenuje Ona) a ve třetí části se zabývá oběma osobnostmi současně a pokouší se vytvořit jakousi syntézu, v níž usiluje, jak sama uvádí, „ na základě práce Jitky Smutné a Jana Vlasáka prozkoumat herecké umění a možnosti jeho předávání.“ Takto pojaté téma je ovšem velmi obsáhlé a bylo tedy nutno si jej vymezit a především strukturovat. Diplomantka si v tomto ohledu poradila tak, že si svůj průzkum modelově omezila jen na několik rolí - těch, které pro umělecký vývoj obou osobností považuje za nejvýznamnější, a ty pak podrobila analýze. Nicméně : ještě před touto analýzou autorka provádí velice obsáhlou, téměř vyčerpávající, rešerši životních osudů obou umělců. Role, které autorka následně rozebírá, lze shrnout zhruba takto : jde většinou o spolupráci obou herců s významnými českými a moravskými režiséry, zejména s Janem Kačerem a Aloisem Hajdou. Kvalitu práce Izabely Balonové musím ocenit, byť ji považuji spíše za kulturně – sociální sondu, než za

analýzu vedenou z ryze teatrologických pozic. Autorka se projevuje jako celkem bystrý pozorovatel, a přestože ve své práci postupuje v zásadě pozitivistickou metodou, tj. řazením jednotlivých faktů a poznatků, které detailně shromažďuje na co nejmenší plochu, nechybí jí schopnost své postřehy zobecňovat. Prokazuje také obdivuhodnou znalost osobních reálií ze života obou umělců a nejrůznějších, pro nezasvěceného člověka naprosto nepostřehnutelných, detailů z jejich umělecké práce. Při analýze jednotlivých rolí využívá svých vlastních hereckých zkušeností. Ze způsobu uvažování je totiž poznat, že diplomantka je vystudovanou herečkou a že práci herce poznala i z druhé strany, nikoli jen jako kritik, ale jako přímý účastník tvůrčího procesu. Tyto „zkušenostní“ postřehy považuji za největší kvalitu autorčiny práce. O to větší škoda, že se jí vždy nedaří posunout svůj výzkum k nějakému hlubšímu zamyšlení, k nějakému výraznějšímu přesahu. Cenné na práci Izabely Balonové je rovněž to, že se ve svých úvahách velmi podrobně opírá o studium společenských a politických souvislostí, v nichž oba umělci po celou svou kariéru pracovali, neboť si je dobře vědoma, že tyto společenské kontexty se v herecké práci vždy nějakým způsobem odrážejí, byť třeba jen implicitně, a jen v jemných náznacích. Z teatrologického hlediska má úvaha Izabely Balonové hodnotu především referenční a informativní. Tento fakt ale nepovažuji za slabinu práce, nýbrž za její přednost, za jistý druh kvality. To ale neznamená, že by se tu nenašla slabá místa. Největší slabinou práce Izabely Balonové je totiž způsob jejího písemného vyjadřování, přesněji řečeno narativního stylu, jakým o věcech informuje. Problematiku zpracovává často neobratně a nevyhne se ani používání obvyklých žurnalistických frází, prefabrikátů, a floskulí. Neobratností a publicistických obrátů je tu skutečně nad míru. Tak například věty „Dost často se stává, že alternující herec dělá schválně opak toho, co hraje jeho alternace, jenom proto, aby se odlišil. Herec dost často omezují i mantinely, ve kterých se musí pohybovat a které si nevytyčil on sám, nýbrž společná práce.“ (str. 26), opravdu nepatří do diplomové práce, která si činí nárok být označena jako hlubší teatrologický výzkum. Stejně tak lze hodnotit i větu, v níž se autorka pokouší charakterizovat Vlasákovu pojetí postavy Lučkova v Turgeněvově Rváči. Doslova píše: „Pracuje s divákovým názorem na postavu a dokáže jeho činy zdůvodnit, činí z něj složitou lidskou bytost, na kterou nelze nahlížet pouze z jednoho úhlu pohledu.“ (str.27) A tak bych mohl pokračovat dál. Navzdory těmto výtkám shledávám práci zajímavou (především poznatkově) a **doporučuji ji k obhajobě.**

Návrh klasifikace : dobře

Datum: 11.9. 2010

prof. Jaroslav Etlík

.....
p o d p i s